leegiumi istungeist; 4) ravimine pole kooliarsti ülesanne, vaid haigustest tuleb vanemaile teatada. Käesoleval ajal pole olemas erilisi määrusi kooliarstide jaoks, vaid need teotsevad Tervishoiu Peavalitsuse määruste alusel („Riigi Teataja" 1921, nr. 2).

Alates maist 1919. a. kutsuti ametisse veel teine kooliarst (dr. Lepp). Sel ajal levisid taudid üle kodumaa ja koole varitses suur hädaoht. Dr. Lepa algatusel kutsuti 1919. a. sügisel ametisse 3 kooliõde. Viiekesi töötades pöördi tähelepanu võitlusele taudide vastu, hoolitsedes kõige jõuga puhtuse eest. Seisukorra raskusest saame aru, kui ainult silmas peame, et üle 35 % õpilasist põdes sügelisi. 1. I. 1920. a. valiti ametisse veel 3. kooliarst (dr. Madison). Kuid koolitervishoiu korralduses puudus kindel sihtjoon ja tolleaegse linnaarsti ettepanekul vabastati 1920. a. kevadel kõik 3 õde ametist. Edaspidi takistasid korralikku tööd ka alalised arstide vahetused. Lühikest aega teenisid üksteise järele dr. Madison (1. I. 1920—IV. 1920), dr. Ojakäär (IV. 1920—1. VII. 1920), dr. Talvik (VII. 1920 kuni 1. XII. 1920), dr. Jüriado (15. IV. 1921—15. VI. 1921), dr. El. Kissa (20. IX. 1921 kuni 1. I. 1922), dr. Vadi (1. VIII. 1920—1. I. 1924). Dr. Vadi asemele valiti praegu teeniv dr. Tang (1. I. 1924) ja dr. Talviku asemele teist korda dr. H. Madison (1. XII. 1920). Kooliõdede instituut näitas end 1919/1920. õppeaastal õige elujõulisena ja selle likvideerimist ei võinud kooliarstid õigeks tunnistada. Sellepärast pandi 1920. a. sügisel ametisse alguses ühine kooliambulantsi ja hoolekande teenistuses seisev õde. Selle õe ametist loobumisel valiti tema asemele (1. I. 22) kaks kooliõde. Ühes teise kooli-õe valimisega vabastati ametist linnaarsti nõusolekul kolmas, ainuke kooli-naisarst dr. Kissa. Viimane asjaolu oli tingitud osalt sellest, et linna 4 keskkooli valisid omale iseseisvad arstid, kuna senini algkoolel ja 4 keskkoolil arstid ühised olid; peamist vabastamismotiivi tuleb aga näha tervishoiu-korralduse väljakujunematuses. 12. VI. 1923. a. pandi ametisse ka hambaarst prl. Kroos, linnateenijate ja algkoolide õpilaste jaoks. Nii teostavad siis ülalmainitud 17 linna alg- (1 mittekooliealistele) ning puu- ja rauatöökoolis (kokku 4343 õpil.) käesoleval ajal kooli-tervishoiu ülesandeid 2 arsti [1]), 2 kooliõde ja 1 hambaarst. Koolid on laste arvu järele 2 (3) arsti ja ühtlasi ka 2 (3) õe vahel ära jaotatud nii, et igale arstile tuleb umbes 2172 (1438) õpilast; ambulantsis võtavad arstid kordamööda vastu. Õpilastel on võimaldatud maksuta arstiabi saamine ambulantsis ja hammaste arstimine hambaarsti kabinetis.

Kuni 1926. a. kevadeni said kehvemad õpilased ka rohud apteegist maksuta, mis aga nüüd tervishoiu-osakonna juhatuse ettekirjutusel lõpetati. Kehvemaile õpilasile antakse maksuta ka prillid; silmahaiged saadetakse ambulantsi arvel silmakliinikusse ja nahahaiged tarvilikul korral nahahaiguste-polikliinikusse.

Omavalitsuse-, era-keskkoolel ja seminaril on igaühel oma kooliarst Palka saavad kooliarstid: Treffneri, E. N. K. S. Tütarlaste- ja Vene Õpetajateühingu gümnaasiumis; Walteri ja Rathlefi gümn. arst palka ei saa; Grassi tütarlastegüm-

1) Jaanuariks 1926. a. on kooliarstide ja -õdede arv teinud ringkäigu ja uuesti 3-ni tõusnud. Kaks endist kooliarsti väitsid, et silmas pidades õpilaste suurt arvu ja töö rohkust, võrdub kooliarstide praegune töö rohkus peaametilise kooliarsti omaga. Tervishoiu-komisjon ja -osakond aga pooldasid põhimõtteliselt kõrvalametiist kooliarstide süsteemi, mida pooldas ka üks tervishoiu-komisjoni liige ning kooliarsti kandidaat, ja otsustatigi siis juurde valida kolmas kõrvalametiline kooliarst ja kolmas kooliõde (elukutseliselt arst), mis ka teostati.

Nii on siis Tartus tervishoiu-osakonna ja tervishoiu-komisjoni põhimõttelisel otsusel kooliarstid kõrvalametilised, kuigi esimene üleriiklik Eesti arstide kongress oma resolutsioonis soovitas kooliarsti peaametis; viimasel seisukohal asub ka nende ridade autor.

Tartu, lk. 564